



## **СТРУКТУРА ОСВІТИ ЯПОНІЇ**

**Підготували: Литвин М.М.**

**Вацик Х.**

**Викладач: Колодій І.С.**

# ВСТУП

- Осмислюючи процеси, що відбуваються в сучасній Японії, з позиції занурення в соціокультурний контекст її власної та всесвітньої історії, ми виходимо на дві складно переплетені між собою реальності. З одного боку, японці славляться своїм умінням запозичувати чужі досягнення.



- Оригінальні розробки, нові форми організації виробництва і навчальної діяльності, створені в інших країнах, нерідко знаходять широке застосування в Японії набагато раніше, ніж у себе на батьківщині. Але з іншого боку, запозичені зовнішні форми наповнюються своїм, національним змістом, що дозволяє досягти феноменальних результатів. На мій погляд, досить цікаво і пізнавально простежити, як діють такі схеми на прикладі освітньої системи Японії (як однієї з основних складових економічного процвітання даної країни); простежити взаємозв'язок державної політики та освіти; визначити ядро освітньої системи.



## Дошкільна освіта

Дошкільна освіта представлена яслами (保育所), дитсадками (幼稚園) та особливими школами для інвалідів (特別支援学校). Ясла приймають немовлят до 6 років, але не надають жодної освітньої підготовки. Через це ясла перебувають поза офіційною системою освіти й підпорядковуються Міністерству добробуту і праці, а не Міністерству культури й освіти, як і всі освітні заклади.



- Дитсадки здійснюють підготовку до початкової школи дітей віком від 3 до 6 років. В дитсадках діти перебувають до середини другої половини дня, в яслах — цілий день, залежно від особливостей робочого дня батьків. Носіння форми учнями дитсадка є обов'язковим.



Станом на 2009 рік в країні нараховувалося 22 925 ясел. Серед них 11 008 були публічними, а 11 917 — приватними. На роботі в яслах було зайнято 2 132 081 осіб, які доглядали 2 040 974 дітей. На черзі потрапити до ясел стояло 25 384 дитини [1].

Станом на 2005 рік в Японії нараховувалося 13 949 дитсадків. З них 49 були державними, 5 — публічними, 5546 — префектурними або муніципальними, а 8354 — приватними. Частина дитсадків є дочірніми установами початкових шкіл або університетів.



# ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Початкова освіта представлена початковою школою (小学校) та особливими школами для інвалідів (特別支援学校). До закладів початкової освіти вступають діти віком від 6 років. Початкова освіта є обов'язковою.



Навчання в початковій школі триває 6 років. В ній викладають загальноосвітні предмети: державна мова (каліграфія включно), арифметика, музика, мистецтво, фізкультура (1 — 6 роки навчання), основи життєдіяльності (1 — 2 роки навчання), гуманітарні науки, природничі науки (3 — 6 роки навчання), праця (5 — 6 роки навчання). В деяких приватних школах додатково викладають релігієзнавство, світську етику, валеологію тощо.





Загальнодержавних підручників не існує. Відповідні підручники, доступні в широкому асортименті, обирають освітні комітети муніципальних районів або керівництво школи. Носіння форми і прибирання школи учнями є обов'язковим.



- Станом на 2008 рік в країні нараховувалося 22 476 початкових шкіл. З них 73 були державними, 22 197 — публічними і 206 — приватними. В них навчалось 7 121 781 дітей віком від 6 до 12 років<sup>[2]</sup>. В державних і публічних школах навчання хлопчиків і дівчаток проходить разом. В деяких приватних школах — окремо. В більшості шкіл учні мають обід, оплачуваний батьками.
- На відміну від українських шкіл, початкові школи в Японії називаються за назвами місцевостей, в яких розташовані, а не номерами. Школи будуються з залізобетону на підвищеній місцевості через небезпеку землетрусів і цунамі. Більшість будинків мають стандартну архітектуру.



# СЕРЕДНЯ ОСВІТА

## Молодша

Молодша середня представлена середньою школою (中学校) та особливими школами для інвалідів (特別支援学校). До закладів молодшої середньої освіти вступають діти віком від 12 років. Учні можуть відвідувати школу заочно з 15 років. Молодша середня освіта є обов'язковою.



Навчання в середній школі триває 3 роки. До обов'язкових предметів входять: державна мова, гуманітарні науки (географія, історія, суспільство), математика (алгебра, геометрія), природничі науки (фізика, хімія, біологія, геологія), музика (опанування музичних інструментів і спільний виступ), образотворче мистецтво, фізкультура, праця, англійська мова. В деяких приватних школах додатково викладають релігієзнавство, світську етику, валеологію тощо. Існує також класна година, присвячена вивченню історії краю, пацифізму, шкільним заходам.



- Загальнодержавних підручників не існує. Відповідні підручники обирають освітні комітети муніципальних районів або керівництво школи. Носіння форми і прибирання школи учнями є обов'язковим.



- Станом на 2005 рік в країні нараховувалося 11 035 середніх шкіл. З них 76 були державними, 10 238 — публічними і 721 — приватними. В них навчалось 3 626 415 дітей віком від 12 до 15 років <sup>[3]</sup>. В державних і публічних школах навчання хлопчиків і дівчаток проходить разом. В деяких приватних школах — окремо.
- Середні школи в Японії іменуються так само як початкові.



## Старша

Старша середня представлена вищою середньою школою (高等学校), технікумами (専修学校) та особливими школами для інвалідів (特別支援学校). До закладів старшої середньої освіти вступають діти віком від 15 років. Форма навчання очна. Старша середня освіта не є обов'язковою.



- Навчання в вищій середній школі навчання триває 3 роки. Існує спеціалізація за гуманітарними та природничими предметами. Головною метою навчання є вступ до університету. До предметів старшої середньої школи входять: державна мова (сучасна, стародавня), гуманітарні науки (географія, історія Японії, всесвітня історія), суспільство (соціологія, етика, політологія, економіка), математика (алгебра, геометрія), природничі науки (фізика, хімія, біологія, геологія), мистецтво (музика, образотворче мистецтво, каліграфія, ремесла), фізкультура, праця, англійська мова, праця, інформатика.





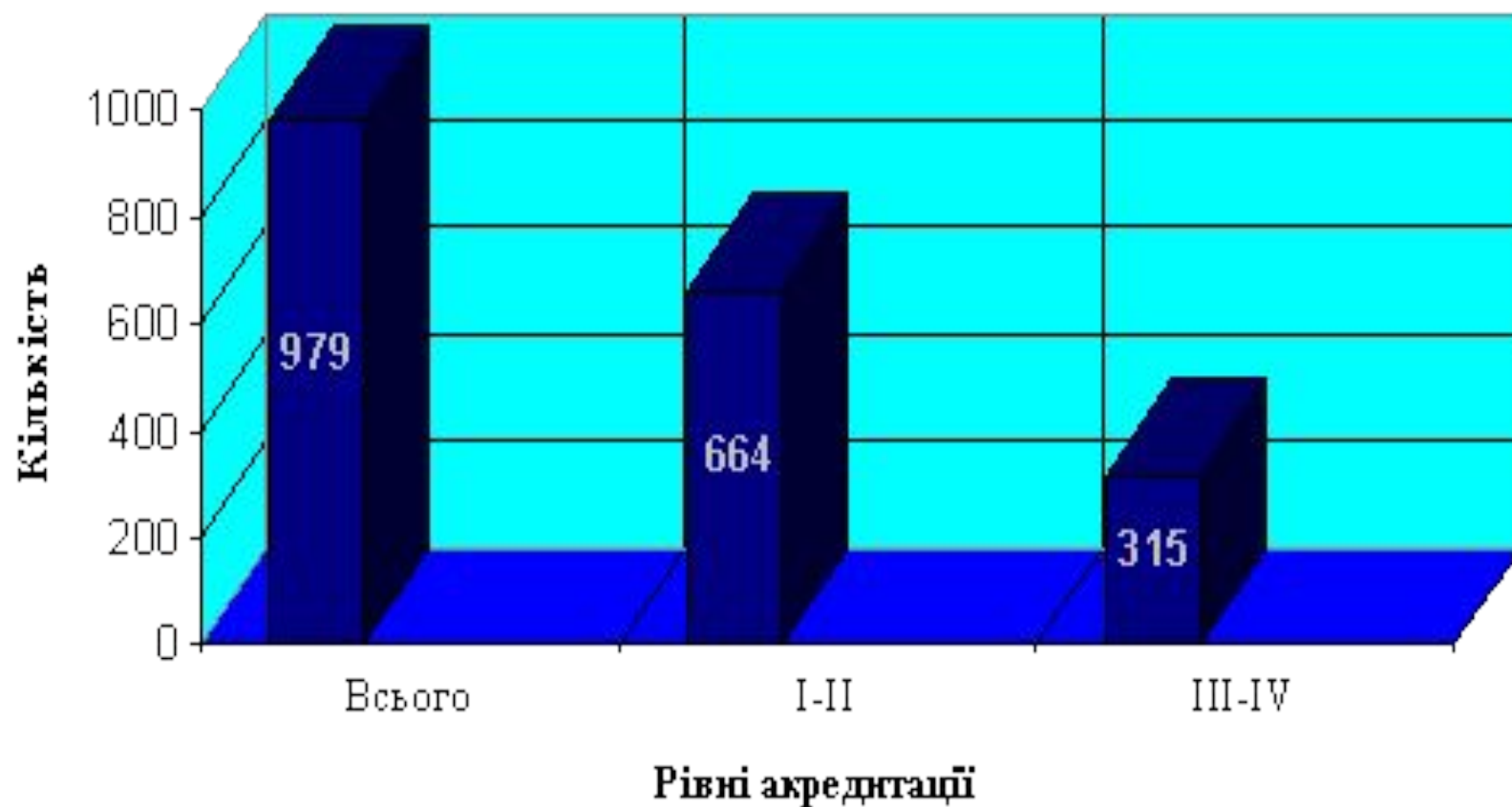
Спеціалізованими предметами на вибір є агрономія, промисловість, торгівля, рибальство, медогляд, добробут, іноземні мови тощо. В приватних школах додатково викладають інші предмети. Існує також класна година, присвячена вивченню історії краю, пацифізму, шкільним заходам. Загальнодержавних підручників не існує. Відповідні підручники обирають освітні комітети муніципальних районів або керівництво школи. Носіння форми і прибирання школи учнями є обов'язковим. Після уроків учні беруть участь в позакласній діяльності, вивчаючи кендо, дзюдо, кюдо, каліграфію, атлетику, політекономію тощо.

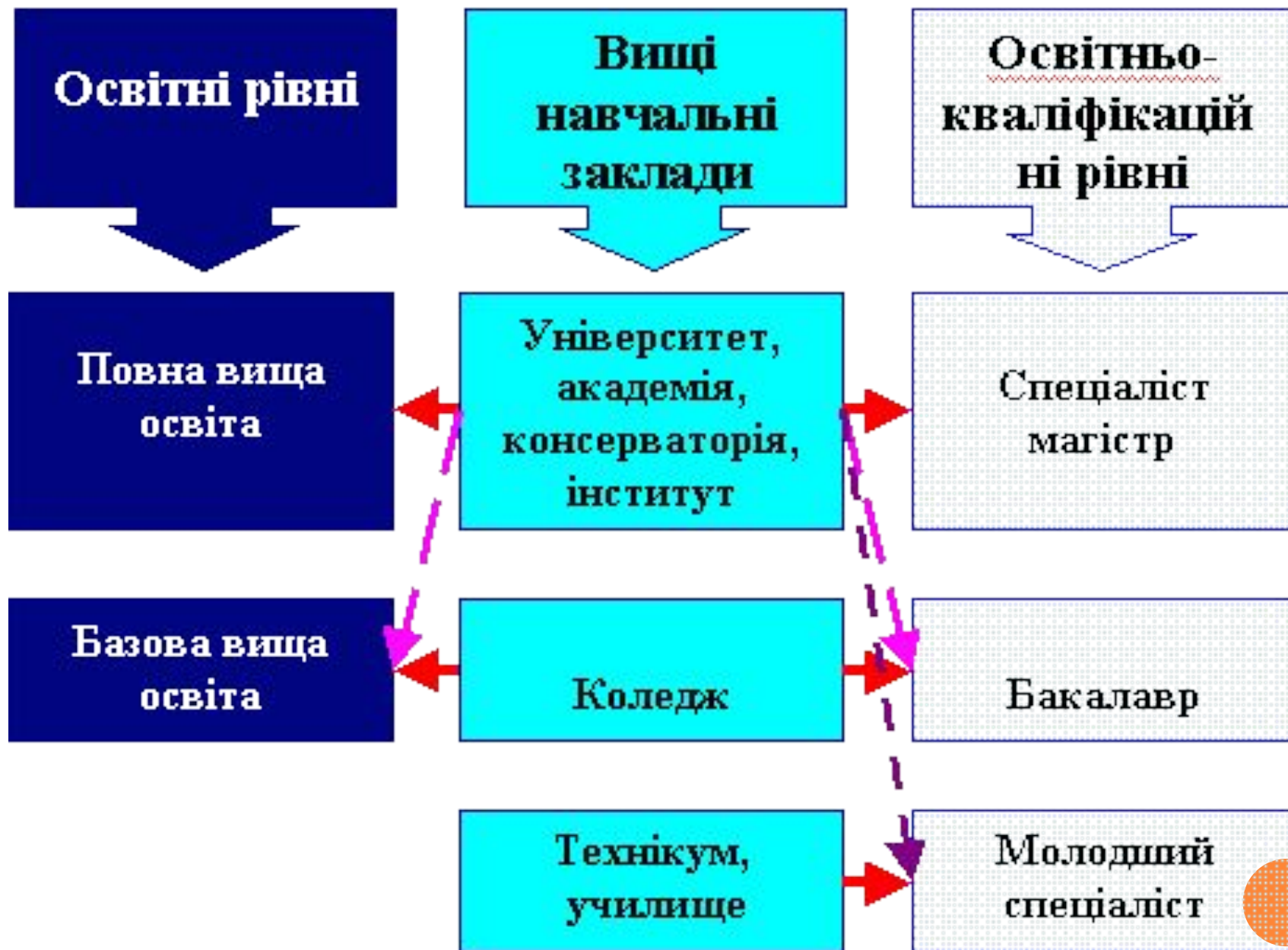


- Станом на 2005 рік в країні нараховувалося 5418 вищих середніх шкіл. З них 15 були державними, 4082 — публічними і 1321 — приватними. В них навчалось 3 605 242 дітей віком від 15 до 18 років<sup>[4]</sup>. В державних і публічних школах навчання хлопчиків і дівчаток проходить разом. В деяких приватних школах — окремо.
- Вищі середні школи в Японії іменуються так само як початкові.

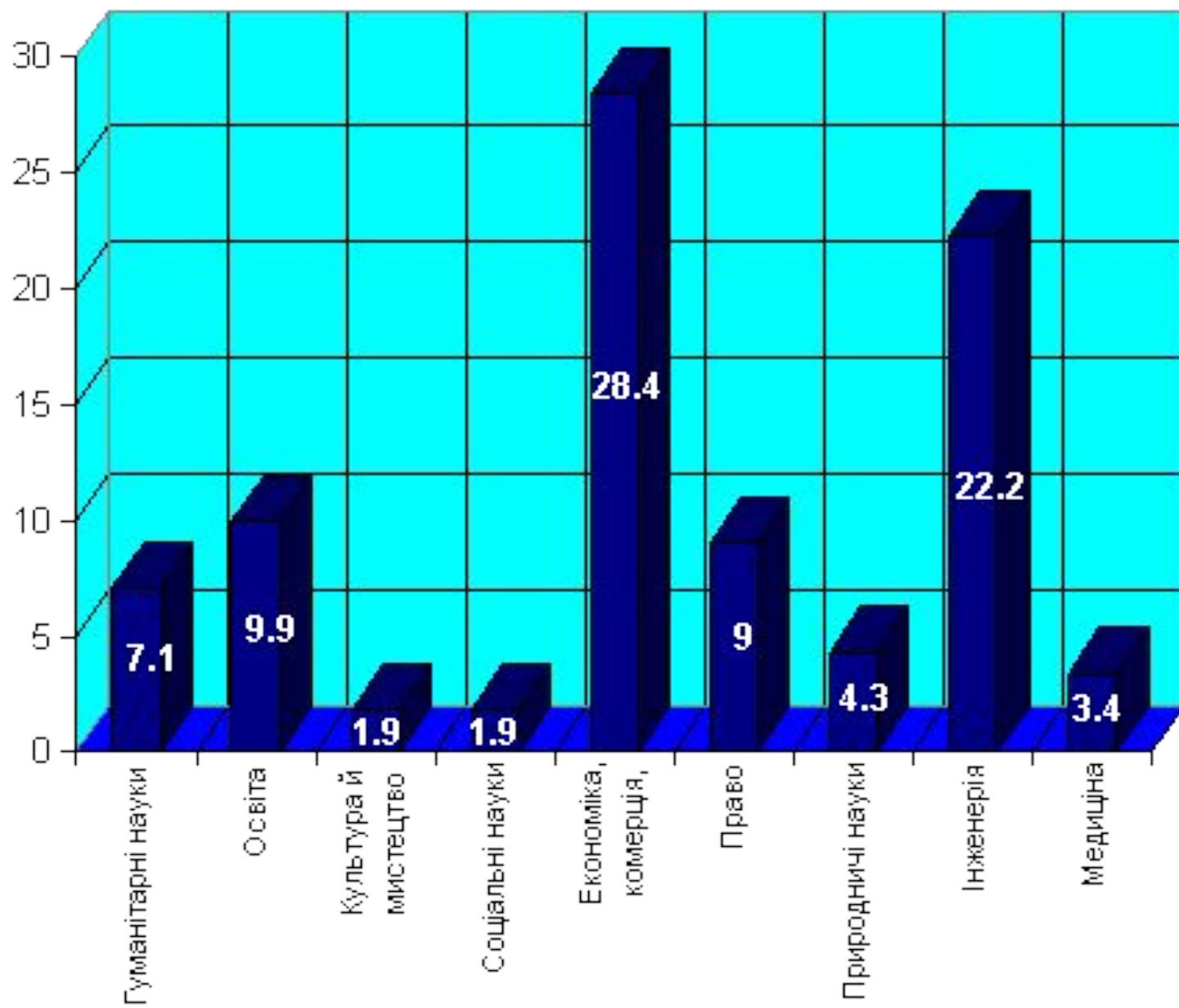


## Мережа вищих навчальних закладів України за рівнями акредитації





Відсотки



## ВИСНОВОК

Може скластися враження, що японські школярі обтяжуються школою і роблять все можливе, щоб втекти з-під її впливу. Однак це не так. Є чимало фактів, які говорять про те, що японські школярі сильніше, ніж школярі країн Заходу, прив'язані до своєї школи, вони з завзяттям штурмують основи наук і з полюванням йдуть в школу після канікул. У школі у них є вірний старший друг « сенсей » (учитель), який печеться про них, пестує їх і постійно піклується про підняття їх почуття власної гідності. А якщо взяти до уваги той факт, що почуття власної гідності має в Японії дуже високу ціну, то стає зрозумілим, чому японських дітей не особливо лякає перспектива « екзаменаційного пекла ».



ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

